

Szerkesztőség:
Templomudvar 2. szám
Kiadóhivatal:
Sándor király-utca 9. sz.
Sürgőnycim: Délbácska
Telefonszám: 137

DÉLBÁCSKA

Előfizetési árak:
Egy hóra - - 20 dinár
Negyedévre - 60 dinár
Félévre - - 120 dinár
Egyes szám ára:
1 DINAR

NOVISAD, 1922 október hó 5 || POLITIKAI NAPILAP || III. évf. 221. szám Csütörtök

A kormánykrizissel

kapcsolatosan nem áll módunkban például a beogradi sajtó hangjának mintájára, egész őszintén véleményt mondunk, ahogyan tulságosan kockázatos volt számunkra is általában a kisebbségi sajtó számára hangot adni azon aggályoknak, amelyekkel a kísérni voltunk kénytelenek számos kormányténykedést. A kisebbségi sajtóval és minden kisebbségi véleménynyilvánítással szemben minden időkben tapasztalható bizalmatlanság és a véleményekkel kiprovokált könnyelmű vádak, éppen nem annak igazolása, hogy sohasem volt igazunk, s hogy a kritika sohasem volt jóakaratu. *Az események, az eddigi kormányrendszer kényszerű likvidációja a mi igazolásunk.* Nekünk elég, ha az események és nem a hangosak bizonyítják igazunkat. Az „államellenesség” vádja, s a könnyelmű szavak, amelyek „felforgatóknak” bélyegeznek meg mindenkit, aki nincs véletlenül abban a helyzetben, hogy az államnyelvet jobban beszélje az anyanyelvénél, elszállanak és az évek pora alatt eltűnnek az ablakbeverések is, mint csálhatatlan eszközei a politikai meggyőzésnek. A sombori tanácskozáson, mi úgy érezzük, azon kormányrendszer felett szólalt meg a lélekharang, amely alatt nem lehetett rendet teremteni a vasuton, amely alatt inséges területek voltak az SHS. államban, amely alatt a Bácskában türhetlenné drágulhatott meg a kenyér, amely alatt egy vármegyei közgyűlésen be lehetett vallani, hogy Bácsmegeye szélhámos alispánjának pártpolitikai okokból kellett helyéről távoznia, s nem azért, mert összeütközésbe került a büntető-törvénykönyv paragrafusával. Somborban hisszük, hogy Pribicevics iskola-politikájának is szólt a lélekharang, amelynek vonatkoznia kell arra a politikai programra is, amely az SHS. állam nemzeti kisebbségeit megfosztotta a választójogtól. Az utolsó évek kormányzati rendszerének likvidálása azt a reményt kelti bennünk, hogy az országkormányzás új szelleme koncepcióban nagyobb a polgári jogok egyenlőségének biztosításában pártatlanabb, a kisebbségi kérdés kezelésében pedig liberálisabb lesz boldogult elődjénél, amely a reakció gyors kiélésében alig egynéhány évet tudott biztosítani a maga számára. Hiszük, hogy az új kormányzati szellem több szerencsével fogja kezelni a minden erők koncentrálsának eddig megoldatlan kérdését. Ha csak mi volnánk egyedül azok, akik véget kívánják a frázispolitikának, a máig terjedő kormánypolitikát akkor is jó volna már likvidálni.

Görögországot csak angol-török háboru mentheti meg

London. (Eredeti táv.) A Daily Express írja: Venizelos egyelőre nem utazik Párisba, hanem Londonban marad, ahol még megkísérli, hogy Angliát belevigye egy Törökország elleni háboruba, miután csak ettől várja Törökország megmentését. A Corriere dela Sera konstantinápolyi híre szerint Konstantin és családja olasz és svájci utlevelekkel felszerelve elindultak Athénből. Konstantin kijelentette, hogy lemondása végleges és annakidején, mint magánember

fog visszatérni Görögországba, miután ott akar meghalni.

Athéni távirat szerint az új kormány a választásokat hat hét alatt megéjti. A választási előkészületek már megindultak. *Az összes pártok Thrákia csorbitatlan birtokát követelik*, valamint az antanthoz való viszony kiszélesítését és javítását. A választások eredménye bizonytalan, mégis monarchisztikus többséget várnak, mert György király nagyon népszerű.

A görög csapatok nem akarják Thrákiát átadni

Franciaország nem engedi meg Oroszország részvételét a keleti konferencián

Kemal pasa megbízottja, Resad ma Londonba érkezett és rögtön tanácskozott lord Curzonnal. A tanácskozás után Resad a Morningpost tudósítójának kijelentette, hogy legfőbb törekvése lesz az Angolország és Törökország között fennálló feszültséget enyhíteni. Az angolai politikai körökben nagyon komoly elkedvtelenedést kelt, hogy az angolok a közeli keletre csapatokat szállítanak. Anglia hajlandó volna Csanak területét kiüríteni, de a szövetségesek ígéretei nagyon általánosak és semminemű garanciát nem tartalmaznak. Ha Venizelosz Athenba visszatér és kiadja a jelszót, hogy egyetlen törököt sem szabad Trákiába beengedni, akkor Törökország helyzete rendkívül megnehezül. A szövetségesek arra kötelezték magukat, hogy Trákiát a Marica folyóig Drinápolyal együtt függetlenül a görögországi eseményektől mielőbb visszaadják Törökországnak. Resad végül cáfolja a hirt, mintha Musztafa Kemal pasa a bolsevikok befolyása alatt állana.

Atheni jelentés szerint a venizelisták és a forradalmi bizottság között nem jött létre a megegyezés. A csapatok egy része nem engedelmeskedik a forradalmi bizottságnak, mely a királyt figyelmeztette,

hogy megválasztása még nem végleges és jogait meg fogják nyirbálni.

A Pall Mall Gazette jelenti, hogy a görög haderők Trákiát erélyesen védeni akarják. Állítólag százezer főből álló jól fegyelmezett hadsereg állhat sikra Trákiában.

Párisi jelentések szerint Franciaország ragaszkodik álláspontjához és továbbra is ellenzi, hogy Oroszország részl vegyen a keleti kérdés rendezésénél. *Franciaország egyébként most felvetette Jugoszlávia és Románia kizárásának gondolatát is.*

Milanói jelentések szerint a szövetséges tábornokok és főbiztosok elhatározták, hogy a mudaniai konferencián kizárólag katonai szempontokra szorítkoznak és a párisi jegyzékben lefektetett irányelveket tartják szem előtt.

A Newyork Herald egy konstantinápolyi jelentés alapján közli, hogy az angorai nemzetgyűlés a szultán lemondását követelte, aki az első lépést már megtette, hogy az államügyek vezetését az angorai nemzetgyűlésnek átengedje. A konstantinápolyi kormány párisi és római képviselőjének ezért azt az utasítást adták, hogy irattárukat szolgáltatásuk át a kemalista képviselők kezébe.

A törökök kiűritették a semleges zónát

Szmiina. (Eredeti táv.) Török forrásból érkező jelentések szerint a török csapatok kiűritették a semleges zónát. Azon hírek, amelyek Brussa és Izmid környékén történő nagy török csapatösszevonásokról szólnak, nem felelnek meg a valóságnak. Izmed pasa ma megérkezett Mudániába, s a hírek szerint *követelni fogja Thrákia azonnali kiűritését.* Az United Telegraph londoni értesülése szerint az angolok hiszik, hogy a mudaniai konferencia kölcsönös megegyezéshez vezet. Az angol optimizmust igazolni látszik a török csapatok visszavonulása, amely tény csökkenti az Anglia és Törökország között fenn-

álló háborus veszedelem lehetőségét. Az az általános felfogás, hogy Harrington tábornok hajlandó visszavonni csapatait az ázsiai török területekről, ha Kemal kiűriti Thrákiát. Ilyen megoldásra megvannak a kilátások. Konstantinápolyi jelentés szerint a tárgyalások kedvező lefolyásuak. A görög-török fegyverszünet kérdése van napirenden, s ezekre a tárgyalásokra ma egy görög tábornok érkezett Mudániába. Legnehezebbnek a thrákiai kérdés megoldása látszik, amelynek szabályozását a törökök a lehető leggyorsabban követelik, miután attól tartanak, hogy a görög csapatok Anatóliában is nagy károkat okoznak. Ezekre

a lehetőségekre való tekintettel a szövetségesek odahatottak a görög kormányánál, hogy a csapatai romboló munkáját a lehetőségig akadályozza meg.

Angol hírek szerint Londonban úgy vélekednek, hogy Harington tábornok

négyszemközt is tanácskozott a török delegátusokkal a semleges csanaki zóna kiürítéséről. Valószínű, hogy csütörtök esetleg péntek előtt Mudaniából részleges beszámoló nem érkezik az angol delegációtól.

A fegyverszüneti feltételek

Páris. (Eredeti táv.) A reggeli lapok körvonalazzák Anglia és Törökország hivatalos álláspontját a mudaniai konferencián. Harington az angol kormány tasítására Mudániában a következő követeléseket képviseli:

A törökök vonuljanak ki a semleges zóna területéről olyan távolságra, mely minden nyugtalanságnak elejét veszi. Az angol csapatok megszállva tartják a Dardanellák keleti partját. A görög csapatok nem tartoznak kiüríteni Kelet-Thrákiát, míg az angorai kormány a szövetségesek jegyzékére nem válaszol. A konferencián Thrákia jövődó igazgatásáról nem lehet szó, minthogy ennek a kérdésnek rendezésére a béketárgyalások hivatottak.

A török delegátus állítólaga a következő

programmal megy Mudániába.

Kijelölendő egy demarkációs vonal, melyet a török csapatok nem léphetnek át. Az angolok elvonulnak a Dardanellák északi partjáról. A görögök haladéktalanul ki tartoznak üríteni Kelet-Thrákiát, mire nyomban életbelép a török helyi közigazgatás a török csendőrség közreműködésével.

Lapvélemények szerint a két álláspont közt sikerül majd megegyezést létesíteni.

A Havas ügynökség jelentése szerint a mudaniai konferencia valószínűleg egy hétig fog tartani. Az antanttábornokok rendkívül tartózkodóan viselkednek és újságíróknak nem nyilatkoznak. A törökök optimisztikusan ítélik meg a konferencia esélyeit. Franklin-Bouillon tábornok és Hamid bey Mudániába érkeztek.

Az antant elismerte az új görög királyt

A „Chicago Tribune“ jelentése szerint Hughes Görögországhoz és ez érdekelt hatalmakhoz jegyzéket intézett. A jegyzék követeli az érdekelt államoktól, tartsák minden körülmények között tiszteletben a keleti amerikai állampolgárok jogait és vagyonát. Oltalmazzák meg a keresztény kisebbségeket Törökországban és a mohamedánokat Thrákiában. Biztosítsanak bizonyos területeket a nemzeti kisebbségek számára.

A Morningpost írja Athénből: Beogradba érkező hírek szerint az új görög király valóságos fogoly, a forradalmi bizottság szigorúan őrizeti és senkivel sem érintkezhetik. Venizelos és párthívei megegyeztek a forradalmi bizottsággal.

Venizelos a Timesben nyilatkozik és azt mondja, hogy Thrakiát nem akarja a görögök számára megtartani, mert azt a szövetségesek a törököknek ígérték, kikel azonban a szövetségesek határozata ellen, mellyel a Törökbirodalmat Európában ismét életre kelteni akarja. Egyetlen mód az ellentétek elsimítására és a keresztény lakosság megoltalmazására, ha Keletthrákiát a nagy-

hatalmak megszállják, amíg Törökország nem teljesítette a megkötendő béke feltételeit.

Páris. (Eredeti táv.) Atheni jelentés szerint, az atheni angol és belga ügyvivő hétfőn reggel megjelentek a királyi palotában és nevüket beirták a látogatási listába. Ezzel Anglia és Belgium elismerte György királyt. A francia követ a király elismerésére vonatkozólag kormányától még nem kapott utasítást.

Rendszabályok a német árukvitel csökkentésére

Berlin. (Ered. táv.) A német árukvitel csökkentésére hozott rendszabályok szerint elrendelték a szigorított határzárt. Minden utas elutazása előtt jegyzéket kap áruiról, ha több áruja van, azért aranyvámot tartozik fizetni, míg a jegyzékbe nem foglalt árut elkobozzák.

Tükörkészítés! Üvegcsiszolás. Poltos tükröket garancia mellett javítunk.
„VITRUM“ Novisad, Fufoska-u. 84.

Politikai psychopaták

Dr. Oláh G. előadása a politika örültjeiről

Érdekes tanulmányok a magyar elmeorvosok gyűlésén

Vasárnap kezdődött meg a magyar elmeorvosok háromnapra terjedő nagygyűlése.

Oláh Gusztáv dr. a lipótmezei tébolyda igazgatója előadást tartott a „Politikai psychopatákról“. Az ősz tudós előadása során többek között a következőket mondotta:

A kommunizmus vége felé gyakran hallottunk olyan kifejezéseket: Degenerált típus, Lombroso-alak, tébolydába velük! Jellemző, hogy akik minket azzal vádoltak, hogy a burzsoácsemetéket elmebetegség címén kivonjuk az igazságszolgáltatás keze alól, sans géne igyekeztek bennünket kihasználni, sőt a kommunizmus vége felé az egyik népbiztos is kérte, hogy vegyük fel az ítéletet, mert egy idő óta sajátságos félelemérzetei vannak. (Derűtség) Érdekes, hogy a Lipótmezőre kiküldött agitátorokat a szabadonjáró könnyebb betegek is meghallgatták, de feltűnő hüvösen, csodálkozó leicsinyléssel nézték az ápolószemélyzet tapsviharát és ujjongását. Paradoxonnal azt lehetne mondani, hogy

„ebben az időben mindenki megköttyo-

sodott, csak az elmebetegek őrizték meg józanságukat“. (Derűtség)

Volt betegünk, aki magáévá tette a szak-szervezeti ideológiát. Az egyszer kihallgatásra jelentkezett.

Vagyunk többen — mondotta — szervezett betegek, akik vállaljuk az elmebetegséget. Feltételünk, hogy napi 30 koronát, azonkívül minden injekcióért külön három koronát kapjunk.

Egy másik betegünk, elég neves író, akinek irodalmi működése alkalmi ódák költésében és király-adomák kegyeletes gyűjtésében nyilvánult meg, nagy hévvel szavalta az „Akaszszátok fel a királyokat!“ című verset. Ez nem volt elmebeteg és most szörnyen mosakodik. Nem kell a dologtulságosan a lelkére vennie, mert a francia kommün alatt Verlaine a nagy költő, szintén így viselkedett. Egy harmadik betegünk, szótlan, gnómszerű alak, aki meg-ingathatatlan elméleti kommunista volt, valóság-gal szomjuhozta a mártírságot, amit a szegény ördög ismételt elfogatása alatt kegyetlen ütlegetések alakjában el is szenvedett.

A fanatikuskok a tébolydában

Szerencsére a valóságban csak veszélytelen kisebbségben voltak az ilyen fanatikuskok és igazi kommunisták. A kommunizmus többnyire csak jelszó volt, felforgató párttörök-

Tőzsdei árfolyamok

A jugoszláv korona Zürichben 1925.

Beograd, okt. 4. London 279, Páris 481, Newyork 64, Gent —, Milanó 272, Róma —, Prága 200, Berlin 425, Bécs —, Bukarest 3950, Budapest 255, Szófia 39, Szaloniki —, Zürich —, Brüsszel —, francia frank —, lei —, márka —.

Zagreb, okt. 4. Amsterdam —, Bécs 007, Berlin —, Brüsszel —, Budapest 230—260, Bukarest 37—38, Milanó —, London 268—276, Newyork 62—63, Páris 475—480, Prága 192—196, Szófia 3940, Varsó —, Zürich 1120—1170.

Zürich, okt. 4. Zárlat. Berlin 027 (029), Hollandia 2075 (20750), Newyork 536—(536—), London 2257 (2356), Páris 4062 (4060), Milanó 2285 (2285), Zagreb 1925 (18250), Prága 1750 (1660), Budapest 0215 (0215), Varsó 006 (—), Bécs 00070 (00075), bélyegezett osztrák korona 000875 (000875).

A novisadi terménytőzsde hivatalos jegyzései 1922. okt. hó 4-én. Bácskai buza 77 kg 3% kinálat 350 kötés 355—365 (400 mm), bácskai buza 77 kg 3% Zenta paritás kinálat 34750, bácskai buza exekutív kötés 350 (600 mm), bácskai árpa kinálat 325, bácskai zab kinálat 275 kereslet 270, szerémi zab kötés 275 (300 mm), bácskai tengeri kinálat 31250 kötés 31250 (300 mm), bácskai tengeri Cassa 14 nap kötés 31250 (100 mm), szerémi csöves tengeri kötés 125 (500 mm), szerémi tengeri januárra kötés 215 (1000 mm), bácskai csöves tengeri januárra kinálat 125, bácskai tengeri januárra kötés 215 (1000 mm), bánáti hagyma kötés 300 (100 mm), hagyma ab Szubotica kinálat 290, bácskai nullásliszt kinálat 540, főzöliszt kinálat 515, kenyérliszt kinálat 465, kenyérliszt exekutív kötés 43750 (100 mm), bácskai buzakorpa kinálat 175. Irányzat lanyha.

GYORSIRÓ

— férfi vagy női erő, feltétlenül
perfekt tudásu —, jó fizetéssel
felvétetik az

Ipar és Kereskedelmi
Takarékpénztárnál

vések érdekében. Hiszen maga Lenin mondotta egyszer elkeseredve, hogy a bolsevikok egyetlenegy százaléka az eszme hive, husz százaléka gazember és hetvenkilenc százaléka azt sem tudja miről van szó. A fanatikuskok vagy voltak tébolydában, vagy életük egy bizonyos szakában értelmetlenül viselkedtek. A francia kommün vezéreiről is kiderült, hogy tébolydaviselt alakok voltak.

Az előadó azután visszapiillantást vetett a múlt évek leghiresebb politikai merénylőire és a francia kommün vezéreire: Delclusenek, Flourensnek, Farrarenek és másoknak életére Ezeket akkor épelméjüknek találták, de a hiba nem az elmeorvosok konjunkturális magatartásában, hanem abban van, hogy az épelméjűség és beszámíthatóság, az elmebetegség és a beszámíthatatlanság csak a törvényben alkotnak egymást fedő fogalmakat, de a valóságban nem hozhatók közös nevezőre. A kommunizmus nagy élménye a szorosan vett nagy pszichózisokat nem érintette, de voltak egyensúlyozatlan kedélyletű emberek, akik károsan reagáltak az akkori benyomásokra.

Aki belemenekült az elme-
betegségbe

Egy élesészti természettudós például, aki műegyetemi adjunktus volt és aki egy tudomá-

A dobrovoljac-telepi szerelmi dráma a törvényszék előtt

Három évi börtönre ítélték a revolveres szerelme

(Saját tudósítónktól) A novisadi törvényszék ítélőtanácsa Medákovics dr. tanácselnök elnöklése alatt ma ítélkezett Babics György felett, aki ez évi április 4-én a Futak melletti dobrovoljac telepen revolverrel kétszer rálőtt Kozevljevic Gavra feleségére. Az asszony onnan a kórházba került, ahol csak hosszas ápolás után nyerte vissza egészségét, de a balszemét így is elvesztette. Április 7-én pedig az ártézi fürdő előtt revolverrel lőtt rá Kozevljevicre, de ekkor is sikerült elmenekülnie. A beogradi rendőrségnek április 15-én sikerült elfognia és azóta a novisadi ügyészség fogházában volt előzetes letartóztatásban. Az esetről annak idején részletesen beszámoltunk és így még élénk emlékezetében lesz olvasóközönségünknek.

A mai tárgyaláson az elnök először a vádiratot olvassa fel. Az ügyész háromszoros gyilkossági kísérlettel vádolja a 21 éves Babics

Györgyöt. 1.) Április 4-én a Futak melletti dobrovoljac telepen Kozevljevic Gavráné szül. Werpooth Fernandera közvetlen közléről revolverből két lövést tett. Az egyik golyó az asszony fejébe, a második pedig a mellébe furdott. A golyók az asszonyt súlyosan megsebesítették úgy, hogy a balszemét elvesztette. 2.) Április 7-én az ártézi fürdő előtt kétszer lőtt Kozevljevic Gavra felé, de nem talált. 3.) Amikor április 15-én Beogradban a Takova utcában megismerte Babicsot Miroszavljevics csendőr és leakarta tartóztatni, az revolverrel megfenyegette, de Miroszavljevics kiütötte kezéből a revolvert és így nem lőhetett rá. Az ügyész háromszoros gyilkossági kísérlet büntetésében kéri elítélni a BTK. 65. és 279 §. értelmében.

Elnök: Bűnösnek érzi magát?

Babics: Az első vád tekintetében igen, a másik kettőben nem.

Elnök: Mondja el, hogy történt az eset

A dráma a pusztán

Babics: Kozevljevic Verával 1921. szeptemberében ismerkedtem meg Beogradban. A férje portás volt a külügyminiszteriumban én pedig soffőr. Rövidesen szerelem fejlődött ki közöttünk, amelyről Kozevljevic csak novemberben szerzett tudomást. Ezután hamarosan el is hagyták Beogradot és Futakra jöttek. Allandóan leveleztem az asszonnyal és leveleimre mindig választ kaptam. Nappal mindig munkában voltam, amikor február 3-án hazamentem lakásomra, ott találtam az asszonyt. Körülbelül két hónapig éltünk együtt, amikor a férje érte jött és elvitte. Miután elment tőlem levélileg megkértem szerezze nekem egy utlevelet Franciaországba. Ezt megszereztem elutaztam Futakra és az állomásról egy vasutással elküldtem neki. Ezután rögtön visszautaztam Beogradba. Március 31-én megint kaptam tőle levelet, amelyben kért, hogy április 10-ig szabadítsam meg az urától, mert ha addig nem mentem meg, öngyilkos lesz.

Elnök: Hol van ez a levél?

Babics: Elégettem.

Elnök: Lehetőnek tartja maga azt, hogy egy asszony a férjét meg akarja öletni?

Babics: Április 1-én azonnal Futakra utaztam, hogy lebeszéljem az öngyilkosságról. Levelet küldtem neki és azt irtam, ha találkozni akar velem, jöjjön ki az állomásra. Miután nem jött — visszamentem Beogradba.

Elnök: Hogy költhetett maga annyi pénzt az utazásra? Miért utazott mindég Futakra?

Babics: Mert szerettem.

Elnök: Miért nem ment sohasem a lakására, hanem csak a Futaki állomásra?

Babics: Nem akartam a férjével találkozni.

Elnök: Mikor visszament Beogradba mit csinált?

Babics: Április 3-ig ott maradtam, 4-én reggel Futakra utaztam, hogy személyesen adjam át neki a levelet, mert azt hittem, hogy április 1-i levelemet nem kapta meg. Kérni akartam, ne legyen öngyilkos. A megírt levelemhez mellékeltem azt a levelet, amit anyja írt Franciaországból. Azután még egy levelet irtam az urának, azt átadtam egy vasutasnak, hogy vigye el neki, én pedig elrejtöttem a major környékén és vártam míg az ura elmegy otthonról. Mikor Kozevljevic elment, a lakásukra mentem, ahol Zecsevicsel találkoztam, megkérdeztem tőle, hol van Vera. Ő azt mondta, hogy elment. Közben azonban kijött az asszony és azt kérdezte tőlem mit akarok? Beszélni kezdtem vele és kérleltem, hogy ne kövessen el öngyilkosságot. Vera sírva fakadt és kért, hagyjam el, mert ha Kozevljevic hazajön és itt talál, meg fog ölni. Azt kérdeztem tőle:

— Szeretsz?

— Igen — válaszolta.

— Velem akarsz jönni?

— Most nem, mert úgy sem tudsz eltartani — volt a válasz.

Tovább beszélgettünk és arra kért, ha öngyilkos leszek, akkor előbb őt öljem meg. Nagyon izgatott lettem a beszéd alatt, kivettem a revolvert és lőttem, hogy mit csináltam még azt nem tudom. Nem volt elég erőm ahhoz, hogy öngyilkos legyek.

Ezután gyalog bejöttem a városba és egy levelet irtam az anyámnak, hogy nem jövök többet haza. Azt hittem, hogy megölttem és ez esetben én sem akartam tovább élni.

A férj és vetélytárs találkozás

Minden nap a kórház elé mentem, hogy megtudjam, mi van Verával. Így találkoztam április 7-én Kozevljeviccel a fürdő előtt. Mikor láttam, hogy leugrik a kocsirol, feléje tartottam a revolvert, de nem lőttem, hanem a parkon át elmenekültem. Lakásomon maradtam aznap és csak másnap utaztam Beogradba. Az ottani lapokból arról értesültem, hogy keresnek, erre visszajöttem Novisadra. Ismét a kórházhoz mentem és érdeklődtem Vera állapota iránt. Később Pánics Verával levelet küldtem be a kórházba Verához. Vera azt üzenté, hogy nem haragszik rám, csak azt sajnálja, hogy nem öltem meg a férjét, ha már őt nem öltem meg.

Elnök: Lehetségesnek tartja ön ezt?

Babics: Visszamentem Beogradba és itt a Takovszka-utcában találkoztam Miroszavljevics Péterrel. Azt mondta menjek vele a rendőrségre. Elővettem a revolveremet, mert öngyilkos akartam lenni, de kiütötték a kezemből.

Vera Kozevljevic kihallgatása

Vera Kozevljevic kihallgatása következik ezután.

Franciaországban, Seine—Oise-megye egy kis falujában született 21 évvel ezelőtt. A revolverlövés következtében elvesztette balszemét, de ha a jobboldali profilját nézi az ember nagyon csinos arccsokát lát, csak ha felénk fordul, látjuk a lehunyott balszem felett a beesett pillákat. Az elnök kérdésére a következőkben mondja el a drámát, melynek ő volt szenvedő főhősnője.

Babics többször kért, hogy menjek el hozzá, mert nem tud nélkülem élni. Február elején azután megszöktem otthonról és hozzámentem, március végén azonban értem jött a férjem és elvitt. Babics továbbra is irt nekem leveleket és én 2—3 ízben válaszoltam is neki. A leveleket, amiket tőle kaptam mind elégettem, hogy a férjem ne találja meg őket.

Elnök: Igaz, hogy irt Babicsnak, egy levelet, amelyben azt kéri, hogy mentse meg az urától?

Vera Kozevljevic: Azt irtam neki, hogy nem tudok így élni, mert a történetek után szégyenlem magam és ezért öngyilkos leszek.

Elnök: Volt-e szó ebben a levélben április 10-éről?

Vera Kozevljevic: Azt hiszem igen.

Elnök: Mondja el mi történt április 4-én?

Vera Kozevljevic: A férjemnél ott voltak barátai. Ezeket kikísérte és csak Zecsevics maradt ott. Valamivel később a férjem visszajött egy vasutással, aki levelet hozott nekem. Az uram elolvasta a levelet és kiment az állomásra, én pedig bementem a szobába. Benn azonban hallottam, hogy valaki bejött a házba, amint kimentem, megláttam Babicsot. Kértem, hogy menjen el, ő azonban azt válaszolta, hogy ma itt valaki meghal, vagy a férjem, vagy ő (Babics). Erre nagyon megijedtem és a szobába mentem.

nyos estén briliáns előadásban magyarázta nekünk Einstein elméletét, érdemes önelemzéssel adta elő a kommunizmusban való részvételét. Ő benne a kommunizmus a nagy élmény első sorban kíváncsiságot, érdeklődést izgalmat váltott ki. Az intézetbe úgy került, hogy a kommunin bukása után lelki egyensúlya megingott és belemenekült az elmebetegségbe. Ez a „Flucht in die Psychose“ az idegletnek egy defenzív mozdulata, amely teljesen független az akaratától és amely a menekülni nem tudó bogár tetszhalálában bírja ősi képét. E szomorú eset női mása egy igazgatónő, lelkes honleány, aki a kommunin alatt arról beszélt a lányoknak, hogy ezután a világ tele lesz szépséggel, egyenlőséggel stb. Ez a nő ugyancsak a kommunin által kiváltott amentiaival került a Schwarzerbe és hozzánk.

— Emlékszem, egy fővárosi leánygimnázium igazgatónője mondotta tanévégi beszédében, hogy a tanártestületből is többen megtévedtek és pedig éppen a legérdemesebbek. Minket főleg érdekel a dolog, mert a két megtévedett már volt tébolydában, tehát náluk sem a kommunizmus volt a közvetlen kórokozó. A lelkiileg instabilisek könnyen beugrottak az új eszmének, kivéve az imbecilliseket. Ezek nagyszerűen érezték magukat, hiszen a hatalmi póz az életelmük. De ezek közül kerültek ki az önfigu-

rázók, a „kommunista vicegyártók, hiszen saját vezéreik is éppen olyan lerántandó tekintélyűek voltak előttük, mint annak idején tanáraik. A szélhámosság szimatjával idejekorán megéreztek a helyzet tarthatatlanságát, jókor átvedlettek és sokan szolgálatot tettek az általános rendszernálában.

— Az előadó ezután elmeorvosi elbírálás alá vette a társadalom magatartását a kommunin alatt, a pszichoanalitikus beállítottságot, a vérengzési hajlamokat és a háboru alatti törvényes mérsárlás romboló hatását. Voltak és vannak, akik gyönyörködnek a kinzások aktív és passzív elképzelésében. Borzasztó elgondolni, hogy ilyen emberek olyan helyzetbe kerülhetnek, ahol szadista ösztöneiket valamilyen legális köntösbe burkolhatják.

A nemzetgyűlés „degenerált“ pártja

— Hogy az egész kommunizmus nem egyéb-e néhány pszichopata képzelődésénél, arra a kérdésre nem tudok válaszolni. Nem ismerjük az elmebetegség határait, mert ezek minden egyénnél külön-külön és ugyanazon különböző helyzetekben másutt és másutt vannak. Nemrégiben nemzetgyűlési képviselőkkel vacsoráztam, akik kértek, nézzem meg egyszer a nemzetgyűlés egy bizonyos pártágyalát,

micsoda degenerált típusok. Falatok egy elmeorvos számára! A dolog nem egészen így van. Minket a borzas fejek és a kampós orrok meglehetősen hidegen hagynak. A körjelek közé számítjuk ugyan a degeneratív stigmákat is, de mi a belső secretios mirigyek zavarait folytan létrejött elválasztásokkal foglalkozunk.

— A politikai pszichopatak között voltak kényszeresek, szadisták, exhibicionisták, akik ezt nem tudták magukról, de akik a szexuális felvilágosítás révén nem remélt élvezethez jutottak. Ezekhez csatlakoztak azok, akiket pestiesen mindent „mitmacholoknak“, lehetne nevezni, akik minden újat propagálnak. Hogy maradtak volna ők le a kommunizmusról! Háromaraszos vörös szallagot viseltek és lakásuk egész nap zengett az Internacionálétól. (Ma az okkultizmusnak toboroznak híveket). Az elmeorvosok nem ítélkeznek felettünk, mint ahogy nem ítélkeznek a burzsoázia akkori érthetetlen magatartása felett sem. Legtöbbször az eyáj törvényszertőség hatása alatt állottak, a tömegben pedig az ember visszaesik a kulturfejlődésnek egy korábbi szakára. A „Nem akarok katonát látni“ elhangzása pillanatában ezeket hozhat extázisba, akik egyenként egész másként vélekedtek.

Az ember nem az egyenlőségért hanem a különbségért harcol.

Hallottam amint hívott: Vera, Vera. Kimentem ismét és kértem menjen el. Az udvarban háromszor hívott, hogy menjek vele én azonban visszautasítottam ezt, erre kivette a revolvért és lőtt. Nem emlékszem mindenre, ami ezután történt velem, nagyon sokat elfelejtettem, azt azonban tudom, hogy Babics nem szaladt el.

Elnök: Mit üzent maga a kórházból. Babicsnak? Igaz-e, amit Babics mondott, maga azt üzente, sajnálja, hogy a férjét nem ölte meg?

Vera Kozevlyevics: Ezt nem üzente, hanem azt: sajnálom, hogy nem ölt meg, mert inkább meghaltam volna, mint így élni és ezt mondom még ma is.

Elnök szembesíti Babiccsal és ez azt mondja, hogy az igaz, amit az asszony mondott!

Ügyész: (az asszonyhoz) Igaz, hogy maga öngyilkos akart lenni?

Vera Kozevlyevics; Igaz.

Gávro Kozevlyevics

elmondja felesége szökését. Azon ürügy alatt utazott el, hogy anyját megy látogatni. Mikor megtudtam, hogy ez nem igaz, kerestem. Barátaim mondták, hogy Beogradban látták, erre érte mentem. Április 4-én egy levéllel az állomásra hívott Babics, de mire kértem már nem volt ott. Április 7-én a fürdő előtt kétszer rám lőtt.

Elnök szembesíti Babiccsal, aki tagadja, hogy jött volna.

Az elnök kérdésére kijelenti, hogy szigorú büntetést kér. Legalább addig legyen bezárva, amíg ő él. Ezenkívül 10.000 dinár kártérítést kér.

A többi tanúk megerősítik, hogy Babics a fürdő előtt kétszer lőtt Kozevlyevicsre.

A vád és védbeszéd meghallgatása után a bíróság tanácskozássra vonul vissza. Fél óra múlva kihirdetik

az ítéletet,

mellyel a bíróság Babics Györgyét erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés bűntettének kísérletében mondja ki bűnösnek és ezért három évi börtönre 4 évi hivatalvesztésre és politikai jogainak 4 évre való felfüggesztésére ítéli el. A vizsgálati fogságból 5 hónapot beszámítanak. Az ítélet Babicsot ezenkívül az összes költségek viselésére és 10.000 dinár kártérítésre is kötelezi. Az ügyész minősítés miatt, a vádlott és védője az ítélet súlyossága miatt fellebez.

* * *

Babics Györgyöt kivezeti a fogházor, rá néz mélyen Verára, akit még mindig szeret és ha bármikor visszajön hozzá, boldog lesz, mert még mindig szereti. Vera hevesebben lélegzik, szíve erősebben dobog de más semmi nem árulja el, mi történik a bensejében, ahol még mindig őrzik a Györgye szerelmének emlékét, a két acélgolyót.

Sztrájkba léptek a bécsi háziurak

Küzdelem a korlátozó intézkedések ellen — Tegnap óta se víz, se villany, se kapunyitás — A házmesterek is sztrájkolnak

Bécs, okt. 4. (A Délbácska tudósítójától). A kényszerrendszabályok, melyeket mint mindenhol, úgy Bécsben is a kormány a lakók javára és a háztulajdonosok terhére életbe léptetett, a bécsi háziurakat egy a maga nemében eddig páratlan lépésre készítette: *kedden este hat órakor erőteljes sztrájkba léptek, melyhez szolidaritásból a házmesterek is csatlakoztak.* A sztrájk október 3-án, este 6 órakor kezdődött. A sztrájk módozatait a háztulajdonosok szövetségének hivatalos lapja, a „Hausbesitzer Zeitung” a következőkben állapítja meg:

I. Minden október 3. után esedékes házbért, mellékletményeket stb. a háziurak nem fogadnak el.

II. A háziurak beszüntetik következő szolgáltatások teljesítését.

1. Vízet nem szolgáltatnak, vagyis a földszinten levő közös csap kivételével lezárlják az összes vízvezetéki csöveket.

2. A kaput és a lépcsőket nem világítják ki. A sötétség beállásával lezárlják a kapukat, a házmester azt senkinek nem nyitja ki. A lakók csak privát kulcsokkal jöhetnek be a kapun.

3. A lifteket üzemen kívül helyezik.

4. A házakon semmiféle javításokat nem eszközölnek.

5. Házaadót, pótaadót, vízbért, csatornázási illetéket nem fizetnek.

6. Nem teljesítik a rendőrségi bejelentési köteleességet.

7. Nem tisztítják a járdát.

III. Egyéb intézkedések.

1. Az államnak felmondják a házakon megerősített táviró- és telefon póznák, postaszekrények, villany és gázvezetékek bérletét.

2. A háztulajdonosok nem vállalnak semmi tiszteletbeli hivatalos ténykedést (bizottságoknál, lakáshivatalokban).

Eddig a háziurak. A sztrájk tegnap megkezdődött, annak eredményéről azonban még nem érkezett jelentés. Valószínűleg az állam is beavatkozik, hogy megszüntesse ezt a furcsa és eddig egyedülálló sztrájkot. Ha az állam nem avatkozik bele, úgy valószínűleg a lakók avatkoznak bele. Mert bizony még mindig több a lakó, mint a háziur...

— A kommunizmus nem jelenthet fejlődési programot. Az állami fejlődés csak ugrás nélkül az egész szerv és világon uralkodó törvényszerűség értelmében történhetik. A földi javak igazságosabb elosztása nem jelentheti mindennek egyszínvonalra való leszállítását. A közből való kiemelkedés az egyik leghatalmasabb emberi indulat. Amíg az ember ember lesz, nem az egyenlőségért, hanem a különbségért fog harcolni. Vannak igazságtalanságok ma is ha az igazságtalanságok voltak a feudalizmus születési előjogai, százszor igazságtalanságok azok az előjogok, amelyeket ma nem a szellemi magasabbrendűség, hanem a játékos szimatjával dolgozó kapitalizmus nyújt olyanoknak, akik ezekre az előjogokra még nem értek meg. Mátyás király megkapáltatta az urakat Gömörben tíz percig, de ha mindenki és mindig kapált volna, nem íródtak volna meg a Corvinák és nem lett volna renaissance a Dunamentén.

— A gyakorlatilag fontos tanulságokat a háború utáni káoszából a következőkben vonhatjuk le: Sem a háború, sem kommunizmus nem szaporították a szorosan vett pszichózisok számát, sem azoknak nem adtak háborús vagy forradalmi színezést. A nagy történések bevonása egy-egy amentia vagy deliriumba vagy paralitikus megalomániába, mindig csak tetteles jellegű volt. Háborús vagy forradalmi külön pszichózisoknál, amelyek azután a meg-

szokott formában bontakoznak ki és folynak le. Sokan voltak épelműek, akik normális időkben teljesen rendezettek, de akiknél jól eltemetettnek vélt atavisztikus hajlamok szadistikus ösztönök, meglepetésszerűen napfényre kerültek. Még nagyobb volt a száma azoknak az idegbajosoknak, kényszereseknek és elfajlottaknak, akiket békés időkben is ilyeneknek ismertünk és akik rendkívüli helyzetekben értelmetlen groteszk magatartást mutatnak és badar beszédeket hangoztatnak, valamint azoknak az antiszociális elemek, akik szociális ellenérzéssel élnek közöttünk, amely ellenőrzést csak a törvény szigorja tart leköve. Ezekkel teltek meg a törvényszék, orvosi megfigyelő intézetek. A legnagyobb részük korlátoltan beszámíthatónak véleményeztettem.

— Akik a forradalmat előidézik, nem tarthatják távol maguktól ezeket az antiszociális egyéneket, a mindenre kaphatókat, a barmot az emberben. Így jutnak hatalmi helyekre a degeneráltak, az atavisztikus ösztönökkel terhelték, akik viszont ad absurdum vezetnek mindent úgy, hogy minden szociális forradalom önmaga terheli ki a saját antitoxinjait, azáltal önmagában hordja bukásának végzetét és akarat ellenére önmaga biztosítja az emberiség kulturájának üzemszerű fejlődését.

Ugyanezt a kérdést jogi szempontból Ruber József egyetemi magántanár tárgyalta.

§ Egy helybeli „grand etablissement” kapujára a renoválási munkálatokkal kapcsolatban kiraktak egy táblát, melynek utmutatónak kellett volna lennie az „etablissement” vendégei számára. Az utmutató táblát államnnyelven szerkesztették meg, a szerb felírás alatt pedig a következő páratlan jóhangzású invitáció ékeskedik a nagy szövetséges nyelvén:

ENTRÉE Á LA CAFFÉ
ET Á LA
SALE A MANGER

Hogy a francia barát tulajdonos a kávé dupla „f”-el írta azt úgy magyarázzuk, hogy ezzel az általa kimért kávé ff=prima minőségét akarta kiemelni. Talán ugyanezért helyezte női nembe a jóillatu afrikai magocskákat. Csak azt nem értjük miért pingáltatta ki, hogy „sale a manger”? — Nem akarjuk a jó üzletember hírében álló tulajdonosról elhinni, hogy „meg-ehető piszkot” hirdelve vendégeinek, azokat fizlete szorgalmasabb látogatására akarja rábírni. Nem sült el volna — kedves „ff” ur — a dolog jobban magyarul vagy akár németül?

§ Népies intézménnyé vált október elsejétől Novisad egyetlen és dédelgetett Amerikai Bárja, ahol a megnyitó óta nincs belépődíj, de van huszkoronás feketekávé, amelyet süritett pincértolakodás azzal terrorizál a gyagyutlan nézőre, hogy ezt „muszáj” meginni. Van „zárt palackokban” bor, amelynek ára kétszáz koronánál kezdődik és így tovább. Ehhez a rendszerhez szerződötetett személyzet agresszív és toladó modora teljesen a rendszer szelleméhez alkalmazkodik. Az asztaloknál kétpercenként borlappal legyezgetnek a vendég orra alatt, s a nem rendelők környékén azonnal egész haditanács verődik össze a kiszolgálásban némi szünetre kényszerített pincérek-ből. Vajjon árdrágítás-e a huszkoronás feketekávé, amikor Zürichben 200 felé közeledik a jugokorona jegyzése, s vajjon a puritán Timotievics belügyminiszter megbízásából terrorizálják fokozottabb alkoholfogyasztásra a pincérek az Amerikai Bár vendégeit?

§ Egyik novisadi lapban olvastunk tegnap egy hasonlatot, amely szerint valaki tegnap a Szabadság-téren „*ugy állott, mint Nelson admirális a trafalgari ütközet után a parancsnoki hidon*”. Vajjon hogyan „*állhatott*” ez a gyanutlan novisadi polgár, miután tudva-levőleg Nelson halálos sebet kapott a trafalgari ütközet alatt, s utána már nem „*állott*” a parancsnoki hidon, hanem halottan feküdt kajütjében...

VADOSI JÓDÓ
GYÓGYÚRÓ

NOVISAD
PANSIO RENDSZER.
KITUNÓ ELLÁTÁS ÉS SZÓBÁK
ISZAPKEZELÉSEK, SÓSTÚRÓK, HYDRO-
THERAPIA, RÖNTGEN-LABORATORIUM,
KVARC-LÁMPA, DIATHERMA ÉS
VILLAMOS KEZELÉSEK.
ÁLLANDÓ FÜRDŐORVOS.
NYITVA EGÉSZ ÉVBEN
TÉLI KURA.

Élvezni fog,

ha naponként megtekintli
a „SOA” kirakatalit.

HIREK

Kinevezték a vajdasági tanfelügyelőket. A közoktatásügyi miniszter Subotićára Mikics Sándort, Somborba Popovics Bogdánt, Veliki-Becskerek első körzetébe Balusevics Milánt, a második körzetbe Páncsics Vojislávot, Stari-Becsejre Milanovics Ljubomirt, Novisadra Dimitrievics Szimát és a baranyai körzetbe Dragin Jánost tanfelügyelőkké kinevezte.

A bácskai alispán a Magyar Párt-ról. Dr. Radisics Lázár alispán tegnap délelőtt Sentára érkezett. Az alispán Sentán meglátogatta a város előkelőseit, köztük dr. Sóti Adámot a Magyar Párt elnökét, akinél hangsúlyozta, hogy ebbeli minőségében kereste fel. Az alispán kijelentette a sentai Magyar Párt elnöke előtt, hogy a Magyar Párttal való együttműködést óhajtja, a kisebbségi sérelmek orvoslásával és az alkotmány betartásával a konszolidáció elérésére törekszik. Ezért kérte a Magyar Párt szervezeteit, hogy bármilyen sérelem miatt hozzá forduljanak panasszal.

Poincaré dönt a bánati határ ügyében. Párisból jelentik: Spaljkovics jugoszláv követ és Antunescu román követ tegnap kormányaik nevében jegyzéket adtak át Poincaré miniszterelnöknek, amelyben mindkét kormány arra kéri Poincarét, hogy vállalja a bánatsági köztársaság szerepét a két állam között a bánati határkiigazítás körül fennálló vitás kérdésekben.

A szeptemberi devizaforgalomban a beogradi és zagrebi tőzsdéken a következő devizavételek történtek: Amsterdam 4 kötés 11.922 holland forint, Bruxelles 1 kötés 7.700 belga frank, Bécs 330 kötés 7.565.665.049 osztrák korona, Berlin 473 kötés 190.169.727 márka, Budapest 226 kötés 189.415.317 magyar korona, Milano 536 kötés 19.625.154 lira, London 195 kötés 120.538 font, New-York 88 kötés 88.718 dollár, Prága 371 kötés 17.071.212 cseh korona, Páris 201 kötés 4.178.287 francia frank, Zürich 79 kötés 381.204 svájci frank, Varsó 8 kötés 6.400.000 lengyel márka, Szófia 19 kötés 3.472.162 leva, Bukarest 35 kötés 8.520.250 lei, Szaloniki 4 kötés 304.152 dragma. A kikutatás a szeptember 1—15. időre terjed.

Látcsövek beszolgáltatása. A főkapitány felszólítja mindazokat, akiknek tulajdonában az osztrák-magyar hadseregből való látcsövek vannak, szolgáltatassák azokat be 8 napon belül a főkapitányságnak. A rendelet ellen vétőket szigorúan megbüntetik.

Ötvenmillió márkás kölcsön újságpapírra. Az újságkiadás válságos helyzetét napról-napra sötétebb színekkel festi az európai sajtó. A lapvállalatokra egyre elviselhetetlenebb terhek nehezednek s a kulturális vonatkozásában is rendkívüli jelentőségű válság szomorú tünete, hogy mindinkább szaporodik az olyan régi, nagymultú újságok száma, amelyek erőforrásuk kiapadása következtében kénytelenek beszüntetni megjelenésüket. Azokban az államokban, ahol van érzék a sajtó hivatásának és jelentőségének megbecsülése iránt, jóindulatu érdeklődés és hatékony támogatás tapasztalható a kormányhatalom részéről a bajjutott lapvállalatokkal szemben. Ujabban Karlsruhéban érkezik a hír, hogy a badeni kormány a pénzügyminiszter javaslatára ötvenmillió márkáig terjedő kölcsönt engedélyezett a papírbeszerzés nehézségeinek leküzdésére.

Szakadás a jugoszláv evangélikus egyházban. Beogradból jelentik: Nemrég mint ismeretes, felfüggesztették tisztségétől dr. Schuhmachert, a jugoszláv evangélikus egyház főesperesét. A „Preporod” ez alkalomból azt az értesítést közli, hogy az utóbbi időben a szláv és nemszláv evangélikusok között ellentétek merültek fel, amelyek dr. Schuhmacher felfüggesztésével még jobban kiélesedtek. Most az evangélikus egyház legidősebb esperese dr. Wagner Adolf Gusztáv bács-i esperes összehívta az egyházigazgatás gyűlését. Dr. Wagnernek az a terve, hogy kibékíti a szlovákokat a németekkel és a magyarokkal. Ennek elérésére azt fogja javasolni, hogy az egész egyház élére minden évben más nemzetiségű gondnokot válasszanak. A szlovákok ezzel szemben arra törekszenek, hogy az egyházat nemzetiségek szerint három esperességre osszák: szlovák, magyar és német esperességre.

Herczeg Ferenc képes irodalmi hetilapjának, az Uj Időknek új száma, amely a kezdődő évnegyed első száma, két új regény közlését kezdi meg. Az egyik Kosáryné Réz Lola mulatságos és bonyodalmas regénye: a Pityu, a másik Paul Frank Kolibrije, amely egy kalandorleány érdekes és meglepő fordulatokban gazdag történetét beszéli el. Csathó Kálmán elbeszélést, Lyka Károly művészeti cikket, Sas Ede kabaréverset, Fodor Erzsébet riportot irt ebbe a számba, amely ezenkívül közli Ottó Hauser elbeszélésének és Dante két szonettjének művészi fordítását, Farkas Imre versét és a lap rendkívül népszerű és kedvelt rovatait: a szépségápolást és a szerkesztői üzeneteket. Közül ezenkívül sok művészi- és fényképet. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 25 dinár, mely összeget a Magyar Általános Hitelbank szabadkai fiókja utján utalható át. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, VI. Andrassy-ut 16.

A Munkások Rokkant és Nyugdíj-egyesületének vezetősége felhívja azon tagjait, kik 1918—1919. évektől járulékot nem fizettek, hogy tagsági hátralékaikat e hó 8-án, vasárnap okvetlenül rendezzék, mert ellenkező esetben a tagok sorából töröltenek. Befizetés a Munkásbiztosítóban (Andrassy-u. 30.) vasárnap délelőtt 9—11-ig eszközölhető.

Orvosi hír. Dr. Szalontay Zoltán orvos rendelését ismét megkezdte. Zéljeznicska (Petőfi) utca 48.

Nagy ünnepek Szokoplje elfoglalásának tizedik évfordulóján. A beogradi minisztériumok külön bizottságokat küldtek ki, melynek feladata az idén októberben és novemberben tartandó ünnepek előkészítése. Ugy a kumanovoi csata, mint Szokoplje elfoglalásának tizedik évfordulóján óriási ünnepeket készítenek elő, melyen résztvesznek a királyi család, a kormány, a nemzetgyűlés, számos testület, külföldi vendégek és az első balkáni háborúban résztvevő katonai alakulatok küldöttségei.

Lemond a csehszlovák kormány. Prágából jelentik: Benes legközelebb Rómába utazik, azért a mai minisztertanácson javaslatba fogják hozni a jelenlegi kabinet lemondását. Az új kabinet néhány nap múlva megalakul.

Fascista támadás a bozeni város-háza ellen. Bécsből jelentik: A fascisták ma megostromolták a bozeni városházát. Husz ember megsebesült. Az esemény Innsbruckban rendkívüli izgalmat kelt. Kormánybiztost neveztek ki, aki ma már el is foglalta hivatalát.

Elpusztul a vidéki magyar sajtó. Budapestről jelentik: Nagykanizsa régi liberális napilapja, a Zala, beszüntette megjelenését. Ez a tény nem annak a válságnak következménye, mellyel a magyar sajtó küzd, hanem ugyanannak az esetnek megismétlődése, ami legutóbb Szegeden történt, ahol a Szegedi Napló hasonló körülmények között fejezte be hosszú pályafutását. A Zala is ötven esztendőn át a liberalizmusnak volt lelkes harcosa és a legutóbbi választás alatt fordult szembe a liberális irányzattal. Végül az egykori liberális újság a Zalai Közlöny-nyel, a nagykanizsai kereszténylappal együtt a Futura kezébe került, mely a Zaldt, mint délutáni lapot jelentette meg. De ezzel szemben nem sikerült új életet önteni a lapba,

mely létezésének elvi bázisát veszítette el és október elsején megszűnt. Mint Debrecenből jelentik, az ott megjelenő Tiszántul című délutáni napilap ideiglenesen megszűnt.

A Novisadi Sakk Club házi versenyei. A Novisadi Sakk Club vezetősége folyó évi október hó 10-től kezdődőleg a Mária királynő szálloda különtermében csoport és főversenyt rendez Novisad 1923. évi bajnokságért. Nevezési díj 10 dinár. Nevezések Niciphor club-titkárnál és Lipkovits pénztárosnál adhatók le.

Színház—Mozi

Casanova, a női szívek elrablója szerepét alakítja Beregi Oszkár az Apollo mozi legújabb darabjában. A nagy hódító első és utolsó szerelmi kalandja pereg le 5 felvonás keretében a vásznon. A film a rokokó kor varázsát eleveníti fel, amelynek kedves, derűs megjelenítésében szívesen gyönyörködünk. A darabot Köszegi Gyula rendezte oly tökéletes átérzéssel, művészi hozzáértéssel és gondos precizitással, amely messze kimagaslóvá teszi a több hasonló szerű filmek közül. Emellett Beregi művészete és a többi szereplők nagy-szerű játéka tökéletessé teszik az illuziót. Bővelkedik a darab szép felvételekben és pompás képekben. A darabot ma mutatja be az Apollo és vasárnapig játszik.

Mükedvelő előadás Verbászon. A Verbászi SC szombaton (7-én) este mükedvelői előadást rendez, amelyen Szenes Béla 3 felvonásos vigjátékát a Gazdag leányt fogják bemutatni.

SPORT

* **Vasárnap** a palánkai „Sloga” vendégszerepel nálunk. Ellenfele a NAK csapata — amely hosszú idő után ezuttal állítja ki ismét komplett csapatát. (Az NTK—NAK mérkőzés elmarad.)

* **Breznik Rajmund** kérésére közöljük, hogy ellene semmiféle fegyelmi eljárás nem indított. Ilyenről sem ő, sem az NTK. vezetősége nem tud.

* **Treninget tart** ma a NAK fél 5 órakor. Ezuton is kéri a játékosok pontos megjelenését.

* **Béke** a novisadi egyesületek között, vagy legalább is fegyverszünet jelentőséggel bír a mai táncestély amit az egyesületek a Grandban rendeznek.

* **Rolph Hocke** professzionista athlétikai tréner ma tartja Novisadon első oktatását.

Felelős szerkesztő: **Dr. Szlezák Rezső**
Kiadótulajdonos: **Fáth Ferenc és társai**

Tanonczot

legalább két középsiskolát végzett fiu felvétetik a Gutenberg-nyomdában.

Özv. Kovács Jánosné úgy a saját, valamint gyermekei nevében mély-séges fájdalommal tudatja, hogy a jószágos férj, az önfeláldozóan szerető atya, rokon és jóbarát

KOVÁCS JÁNOS

nyug. főgimn. tanár

munkás életének 78 és boldogsággal teljes házasságának 49. évében, rövid szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után f. hó 3-án d. u. 3 órakor jobb'élre szenderült.

Felejtethetlen halottunk hült tetemeit f. hó 5-én, csütörtökön d. u. 4 órakor fogjuk a rom. kath. vallás szertartásai szerint a **temető kápolnából** utolsó útjára elkísérni és a helybeli temetőben örök nyugalomra helyezni.

A megboldgult lelki üdvéért az engesztelő szentmiseáldozat f. hó 6-án, pénteken reggel 1/8 órakor a beltéri kath. templomban lesz megtartva.

Novisad, 1922. október hó 4-én.

Áldás és béke poraira!

Boroshordókat

bérbe keresek. Sürgős cím a szerkesztőségben. 1-0

Az őszi idény beálltával,

a folyton emelkedő árak dacára és hogy f. vevőimnek alkalmat nyújtsak az uridivat cikkekben olcsó áron való bevásárlásra, a mai szabott áraktól

10 százalék engedményt adok.

Raktáron tartok: Elsőrendű nyakkendőket, kalapokat, fehérneműt, sport-sapkákat, harisnyát stb.

Tisztelettel WEISZ JENŐ
Ulica Kralja Petra 28. 3712-3-3

Asztalos tanoncok

6-10 felvétetnek. Cím a kiadóban.

Fényképeket

minden minőségben elismert elsőrendű művészi kivitelben azonnali szállításra mérsékelt árak mellett (750.— koronától feljebb)

Nagyobbít „ARTOS” fényképészeti műintézet

Zagreb, Postafiók 154.

Ezen hirdetés beküldője 5% engedményben részesül. 3320-17-25

Pályázati hirdetmény.

A novisadi rom. kath. hitközség a rókusli templomban megüresedett

kántori állás

betöltésére pályázatot hirdet.

A kántori oklevéllel rendelkező pályázók ajánlataikat a fizetési igények megjelölésével f. évi október hó 10-ig nyújtják be a

Novisadi Rom. Kath. Plébánia Hivatalhoz.
3-0

**APOLLO
MOZGÓ**

**OKT.
5-6-7-8.**

Casanova

első és utolsó szerelme.

Szerelmi történet 5 felvonásban.

ALMA

szép, *steier* fajták, olcsón kaphatók waggontételekben is

ČAKOVAC-nál

Novisad (Ujvidék) Futaki-ut 29. (43.) szám alatt az udvarban. 3710-2-3

A főutcában egy jól berendezett

bádogos műhely

eladó vagy *haszonbérbe adó*. Érdeklődni lehet Karagjičeva (Vörösmarti) u. 14. szám Novisad 3723-1

Magán ház

eladó. — 2 utcai, 2 udvari szoba, előszoba, konyha és mellék helyiségekkel. Lakás átvehető.

Militár Dóme, Bem u 22—a.

Keresek

3726-1-2

egy *butorozott szobát* vagy *butor nélküli szobát*, esetleg konyhával. Cím a kiadóban.

Zseblámpa elemek,

hüvelyek, körték nagyban-kicsinyben

KRAUSZ MIKLÓS, NOVISAD
Jevrejska ulica 22. - Telefon 325.

2 munkás és 1 munkásnő

azonnal felvétetik. — „*ANIKA*”
1 cementárugyár, Šafarikova ul. 25.

Napszámosfiuk

felvétetnek a *Prva Jugoslovenska Kemična Fabrikában*, Laze Kostića u. 9. 3728-1

Alkalmi vétel.

Matracok, függönyök, terítők, gyönyörű disztárgyak, képek, valamint egész berendezések és egyes butordarabok jutányos áron eladók: Szabadság-tér 3. szám alatt, I. emelet, jobbra.

Szoptató dadát

felvesz azonnalra *Léderer*,
Bem-u. 36. 3722-2-2

Ing. Kovács és Tsa

gépészmérnök iroda, gépműhely

Novi Sad,

Zeljeznička (Petlovi) ulica 84 szám.

Készítünk hen. erfurókat, gőzgenerátorokat, ventilátorokat, csavarkerekeket motorvezérlésekhez és hengerekhez, valamint nyilas kerekeket. Készítünk kun, fogas és csigakerekeket.

Végzünk hengerrovátkolást malmok részére.

Vállalunk hengerrfúrást mindennemű motoroknál és gőgépeknél, teljes javítással. **Felvesszünk tanoncokat.**

GUMBINGER FERENCZ

gépgyár és javítóműhely Novisad, Darányi-telep, postafiók 87. — BEZENICA vas- és acélöntöde, Osijek III. vojvodinai képviselője.

Átvesz megbízásokat öntvényekre minta vagy rajz szerint a legolcsóbb napiáron a legrövidebb szállítási határidő mellett, ma'om és téglagyári berendezésekre, szivógáz generátorokra, kör- és szalagfűrészekre stb. — Állandó raktár közlőműalkatrészekben, u. m.: függő- és faligámok, csapágyak, tengelykötők, állítógyűrűk stb. nyersen vagy megmunkálva. — Vállal mindennemű gépjavitást és hengerrovátkolást.

A közeledő iskolaidény alkalmából

felhívom a zárdaintézetek és a kántortanító urak b. figyelmét a kiadásomban megjelent **Léh Jakab** egyházi karnagy által összeállított

JUBILATE DEO

című ifjusági ima- és énekeskönyvre, amelyből korlátlan mennyiség kapható. Ára félévazon kötésben 7-50 dinár, egész vászon kötésben 10.— dinár. Visszontelárusítóknak árengedmény.

ÁBRAHÁM JÁNOS

könyv- és papirkereskedése Novisad, Sándor király u. 9. szám.

Eladó iroda-fal,

mindkét oldal fényezett vörös bükkfa, opál üvegekkel. Megtekinthető **Kralja Petra 28. fogműterem**

Ugyanitt 1 tanuló a laboratóriumba felvétetik. 3711-2-0

TÜZIFA

waggontételekben *prompt* szállításra kapható 3718-2-3

SCHÖNBERGER F., NOVISAD

Mikes Kelemen u. 12.